

Weidse Waarden Nieuws

Project Weidse Waarden versterkt Kampereiland e.o.

Afgelopen najaar is het project Weidse Waarden Kampereiland e.o. gestart. Doel is om het Kampereiland en omgeving (e.o.) economisch en landschappelijk te versterken. De eerste twaalf ondernemers werken hun plannen uit. Vanaf 1 december 2011 kunnen meer plannen worden ingediend voor de stimuleringsregeling (zie bladzijde 2).

Het project Weidse Waarden moet leiden tot een duurzaam toekomstperspectief voor boeren op het Kampereiland e.o.

Het project Weidse Waarden richt zich op verduurzaming van de landbouw en verbreding en verdieping van agrarische bedrijven, waar mogelijk in samenwerking met overige contracthouders (burgers gevestigd in het buitengebied). Kampereiland Vastgoed N.V. (handelsnaam de Stadserven), eigenaar van gronden op het Kampereiland, heeft hiervoor een fonds van één miljoen euro opgezet. De provincie Overijssel heeft inmiddels 500.000 euro bijgedragen aan het project en wil nog 200.000 euro toekennen. Daarnaast wordt co-financiering gezocht. Weidse Waarden versterkt de regionale economie en het zorgt voor behoud van de bijzondere waarden van het gebied. In de uitvoering van het project zijn onder andere de gemeente Kampen, provincie Overijssel, WUR-AgroCenter (LEI) en Stichting Stimuland Overijssel betrokken.

Weidse Waarden nieuwsbrief

Voor u ligt het eerste nummer van Weidse Waarden Nieuws. Deze nieuwsbrief wordt uitgebracht door de Stadserven en is bedoeld voor alle pachters en overige contracthouders op het Kampereiland e.o. en voor alle betrokkenen bij het project Weidse Waarden. Het doel is om u elke drie maanden te informeren over de resultaten en activiteiten van ons project. Meer achtergrondinformatie over ons project is te vinden op onze website, www.destadserven.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

Column Sander Simonse

Schop in de grond

„Ik heb ‘duurzaamheid’ al zo vaak gehoord, dat het begrip zelf al beperkt houdbaar lijkt te zijn. De Dikke van Dale over ‘duurzaam’: lang durend, weinig aan slijtage of bederf onderhevig. Hoe zorgt u dat u, uw onderneming en uw omgeving weinig slijtage vertonen? Hoe zorg ik en de Stadserven dat haar eigendom niet aan bederf onderhevig is? Conserveren, zorgen dat de boel niet stuk gaat, is mijn eerste reactie. Een goed streven, maar het heeft ook voeding nodig, onder andere via het project Weidse Waarden. Hoe houd je iets lang vol? Plezier hebben in wat je doet en zorgen dat mensen om je heen geen bezwaren hebben (People). Zorg voor je leefomgeving, zodat volgende generaties er ook gebruik van kunnen maken (Planet). Ook hoort daar een fatsoenlijk inkomen bij (Profit). De bewaking van de juiste balans tussen de 3 P's is voor de toekomst van het Kampereiland en verre omstreken belangrijk. Een krop sla bederft niet snel in de koelkast, maar is beter te bewaren in de volle grond. Dat is de kern van behoud (iets lang volhouden): zorg dat het leeft en zich kan ontwikkelen. Mooi gezegd, en nu? De kunst is dat de stimuleringsregeling uw initiatieven concreet richting geeft en u stimuleert tot realisatie van uw plannen. De regeling is veel bureauwerk, dat veel tijd nodig heeft. Net als de rijping van uw plannen. Maar daarmee steken u en ik straks op zoveel mogelijk plekken de schop in goede grond om het gebied voor volgende generaties te behouden.”

Sander Simonse
Projectleider
Weidse Waarden

Stimuleringsregeling project Weidse Waarden dit najaar definitief

‘Maak gebruik van de regeling, neem zelf het initiatief’

„De stimuleringsregeling wordt dit najaar definitief”, vertelt projectleider Sander Simonse, die ziet dat de eerste 12 pilotdeelnemers enthousiast verder gaan met de uitwerking van hun plannen. „Ik roep andere pachters en overige contracthouders op om ideeën in te dienen voor de stimuleringsregeling. Niet om de regeling zelf, maar om de toekomst van uw bedrijf.”

Het project Weidse Waarden wordt opgeschaald. De Stadserven stelt het project open voor meer initiatieven. Deze kunnen worden ingediend voor de stimuleringsregeling, die dit najaar van start gaat. „Nieuwe initiatieven kunnen individuele bedrijven en het Kampereiland als geheel verder versterken”, zegt Simonse. Om mensen te ondersteunen bij de ontwikkeling en het indienen van plannen, wordt gewerkt met coaching en praktijkteams. „De roep om samenwerking komt uit het gebied. Met de praktijkteams geven wij daar invulling aan. Het doel is om daarmee nieuwe collectieve en individuele plannen van de grond te krijgen. Individuen kunnen ook gebruik maken van een coach om hun plan aan te scherpen en in te dienen. Extra hulp bij het concreet maken van eerste ideeën blijkt geen overbodige luxe.”

Stimuleringsregeling versterkt gebied

De stimuleringsregeling is bedoeld om het gebied Kampereiland e.o. economisch, landschappelijk en ecologisch te versterken. Uitsluitend pachters (overwegend melkveehouders) en overige contracthouders (bewoners van ‘erven’ ofwel burgers gevestigd in het buitengebied) kunnen meedoen aan de regeling. In het pilottraject zijn twaalf ondernemers al gestart met de ontwikkeling

Mestverwerking

Vanaf 2013 wordt mestverwerking voor alle bedrijven met een mestoverschot naar verwachting verplicht. De ontwikkelingen in mestverwerking en mestscheiding gaan door en bieden ook melkveehouders perspectief om energieleverancier te worden en de kringlopen te sluiten. In een volgende nieuwsbrief gaan we verder in op het thema mestverwerking. Surf voor meer achtergrondinformatie over mestverwerking en energie uit biomassa naar www.mestverwerken.wur.nl.

Voor het sluiten van kringlopen kan samenwerking in ruwvoerwinning, bijvoorbeeld met boeren in de Noordoostpolder in combinatie met een regionaal voercentrum, oplossingen bieden.

en concrete uitwerking van hun plannen. Vanaf de openstelling van de stimuleringsregeling, naar verwachting vanaf 1 december 2011, kunnen hiervoor nieuwe plannen worden ingediend. Een plan moet duidelijk bijdragen aan verbreding, verdieping en verduurzaming van de landbouw en het individuele bedrijfsbelang overstijgen. Ook moeten initiatieven aansluiten bij de doelen van het project Weidse Waarden en bij nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. De regeling is niet bedoeld voor financiële bijdragen voor investeringen in machines, gebouwen of materiaal, maar vooral voor diverse vormen van procesondersteuning om ideeën ook daadwerkelijk in praktijk te brengen. „Het moet gaan om investeringen, die leiden tot een ‘plus’ op de reguliere bedrijfsvoering of die toegevoegde waarde hebben voor het gehele gebied.”

Praktijkteams

De Stadserven start vanaf eind september onder begeleiding van deskundigen met praktijkteams. De thema's, die bij de aftrap

van het project en in het pilottraject door de doelgroep zijn benoemd, zijn vertaald naar onderstaande praktijkteams:

- 1 Duurzame energie (waaronder energiebesparing, gezamenlijke energie-inkoop, mestverwerking, zonnepanelen en kleine windmolens).
- 2 Verbrede en verdiepte landbouw (waaronder zorg, recreatie, educatie, natuurbeheer en streekproducten).
- 3 Duurzame bedrijfsontwikkeling (kringloopboeren, bodemvruchtbaarheid, regionaal voercentrum en duurzame stalbouw gericht op dierenwelzijn en milieu).
- 4 Water: bijvoorbeeld samen met het waterschap initiatieven ontwikkelen om het effect van droge en natte periodes te beperken.
- 5 Nieuwe thema's, zelf aan te dragen via het inschrijfformulier praktijkteams.

Pachters en contracthouders hebben al een inschrijfformulier voor deelname aan deze teams ontvangen. De teams ontwikkelen kansrijke ideeën per thema en werken deze uit tot individuele of groepsprojecten die het gebied versterken.

Familie Vos aan de slag met mobiele vogelobservatiehut

‘Mooi gebied voor natuureducatie’

Melkveehouder Henk Vos is een gedreven ‘natuurman’. In een rondleiding over het erf en in de directe omgeving weet hij praktisch elk vogelnest te vinden. „Ik wil mijn interesse voor vogels graag delen met anderen”, zegt Vos, die dit wil realiseren met een mobiele observatiehut.

De naam van het melkveebedrijf ‘het Kamper Riet’ van Henk en Jannie Vos is al aansprekend voor mensen die geïnteresseerd zijn in het observeren van vogels. „Rondom ons bedrijf zie je veel vogels, maar ook vlinders en kleine zoogdieren. We liggen met ons grasland aan de Goot, dat uitmondt in het Zwarte Meer met het vogeleiland daarachter. Een ideale plek voor vogelliefhebbers”, vindt Henk, die om die reden verbreding van zijn bedrijf met natuureducatie kansrijk acht. In samenwerking met Agrarisch Natuurvereniging Camperland markeert Henk vogelnesten, hij houdt daar in zijn maai-beheer rekening mee.

Vogels kijken

Henk wil graag zelf een mobiele vogelobservatiehut bouwen, die hij op verschillende plaatsen in de omgeving kan neerzetten. „Mensen die in alle rust vogels willen kijken, kunnen dat op ons bedrijf doen. Ik bied de voorziening en geef bezoekers informatie over de vogels die hier veel voorkomen.”

„Natuureducatie, verblijfsrecreatie en zorg kunnen elkaar versterken. We zoeken in ons gebied naar mogelijkheden”, zegt melkveehouder Henk Vos.

Henk en Jannie zoeken ook samenwerking met andere melkveehouders die zich richten op zorg of recreatie. „Je kunt elkaars activiteit versterken. We kijken eerst hoe dit idee gaat uitpakken, maar ik zie in de toekomst ook mogelijkheden voor bijvoorbeeld logies en de verhuur van kano’s of roeiboten. Ook vissers zouden prima bij ons terecht kunnen”, denkt

Henk hardop. Maar zover is het nog niet. „Een student gaat eerst uitzoeken hoe we natuureducatie het beste kunnen vermarkten. Daarbij wordt ook onderzocht welke kansen samenwerking met bijvoorbeeld de gemeente Kampen, Staatsbosbeheer en Nationaal Landschap IJsseldelta biedt.”

Streekmerk ‘Duurzaam IJsseldelta’ in onderzoek

Een streekmerk voor duurzaam geproduceerde producten uit de IJsseldelta biedt agrariërs kansen voor extra afzet, toegevoegde waarde en meer rendement. De haalbaarheid en de introductie van het streekmerk wordt eerst onderzocht.

Het onderzoek naar de streekmerkintroductie is een initiatief van de ondernemersprojectgroep Streekmerk IJsseldelta, het Programmabureau Nationaal Landschap IJsseldelta en de Stadserven. „Bij dit initiatief zijn negen agrariërs betrokken, daaronder zijn twee melkveehouders van het Kampereiland e.o.”, vertelt Jan-Olaf Tjabringa, gebiedsmakelaar Nationaal Landschap IJsseldelta. Er wordt ingezet op een gevarieerd aanbod van akkerbouw-, glastuinbouw- en zuivelproducten.

Het marktonderzoek maakt onder andere duidelijk wat de consumentenbehoefte is aan IJsseldelta streekmerkproducten en waaraan deze producten moeten voldoen. Ook wordt onderzocht hoe de productie, distributie, marketing en juridische bescherming van het merk georganiseerd moet worden. De verwachting is dat het onderzoek in het najaar 2011 klaar is. „Als de productie van streekmelk kansrijk blijkt te zijn, kunnen we meer melkveehouders op het Kampereiland e.o. en daarbuiten hiervoor interesseren. In totaal gaat het om circa

300 melkveehouders in de IJsseldelta en 50 kilometer daar om heen”, stelt Martin Visscher, directeur van de Stadserven, die in dit project verantwoordelijk is voor het onderdeel zuivel. Voor het produceren van zuivel onder het Duurzaam IJsseldelta label is het doorslaggevend dat een verwerkende partij hiervoor interesse heeft. „In het voorjaar 2012 willen we de eerste streekproducten kunnen introduceren. Voorwaarde voor succes is dat ondernemers extra rendement halen uit het streekproduct”, besluit Tjabringa.

'Duurzame stalbouw: koe moet zich prettig voelen'

„Zorg met goede leefomstandigheden dat koeien het naar de zin hebben, is ons motto”, zegt Rinse Andringa van Cowhouse. „Alleen als koeien zich prettig voelen, blijven ze gezond en produceren ze veel melk.”

Het ontwerp voor een duurzame melkveestal heeft onder andere een geïsoleerd dak met zonnepanelen, een ruim bemeten ligplaats voor elke koe en vrijwillig koeverkeer. De koe kan kiezen of ze naar buiten of binnen wil. Ook zijn de zijgevels open. Dat levert veel frisse lucht op en burgers hebben meer zicht op de koeien. „Om een duurzame stal niet duurder te maken dan conventionele stalbouw, wordt gewerkt met een Feedwall. Dit voersysteem bevindt zich aan de zijkanten van de stal. Omdat er geen voerpaden meer nodig zijn, bespaart dat behoorlijk op vierkante meters stal”, zegt Andringa.

„Dat maakt compacte stalbouw met een lage nokhoogte van 7 tot 8,5 meter mogelijk. De stallen zijn daardoor minder ingrijpend in het landschap, zeker als ook nog wordt gekozen voor natuurlijke bouwmaterialen, zoals houten gevel-elementen.” In de Feed Wall kan een gemengd rantsoen worden verstrekt. „Koeien beschikken daarmee

In de Feed Wall kan eenvoudig een gemengd rantsoen worden gelost. Het systeem maakt compacte, landschappelijk goed inpasbare en goedkopere stalbouw mogelijk.

continu over vers voer. Het voer aanschuiven is niet meer nodig en het leidt tot een hogere voerefficiëntie en meer rendement voor melkveehouders.” Melkveehouders die interesse hebben voor het bouwen van een duurzame melkveestal kunnen contact opnemen met Sander Simonse van de Stadserven.

Schets van een ligboxenstal met een Feed Wall.

Vraag en antwoord

In deze rubriek plaatsen we elke keer een vraag, die veel wordt gesteld aan de Stadserven met het bijbehorende antwoord.

Vraag: „Als ik een bijzonder duurzame stal wil bouwen, neemt het structuurfonds dan een deel van de feitelijke bouwkosten voor haar rekening?”

Antwoord: “Nee, het fonds zou dan zo leeg zijn en slechts voor enkelen nut hebben. We willen uw plan zo helpen ontwikkelen dat het op zichzelf rendabel wordt en u er lang mee voort kunt. Het fonds gaat met maatwerk per plan financieren en niet alleen met geld: ook willen we bij overheden achter de schermen uw/onzere belangen behartigen om toestemmingen te verkrijgen en procedures te versnellen.”

Overleg bestemmingsplan buitengebied

Vanuit het project Weidse Waarden is de Stadserven voortdurend in overleg met betrokkenen van de gemeente Kampen over de concrete invulling van het nieuwe Bestemmingsplan buitengebied Nationaal Landschap IJsseldelta. „Wij willen graag nu al zo veel mogelijk weten wat er bestemmingsplantechnisch mogelijk is om initiatiefnemers en gewenste ontwikkelingen in het gebied niet te frustreren. Daarnaast brengen we relevante agrarische bedrijfsontwikkelingen in beeld om te zorgen dat deze een plek krijgen in de planvorming”, zegt Sander Simonse. In 2012 wordt het definitieve bestemmingsplan afgerond.

Weidse Waarden Nieuws is een uitgave van de Stadserven. Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding.

De Stadserven werkt in de uitvoering van het project Weidse Waarden Kampereiland e.o. samen met andere partijen, waaronder de provincie Overijssel, de gemeente Kampen, WUR-AgroCenter en Stichting Stimuland Overijssel.

Voor meer informatie

Voor meer informatie kunt u terecht bij Sander Simonse, projectleider Weidse Waarden:

Stadserven, Postbus 511, 8260 AM Kampen
Telefoon (038) 338 88 68
e-mail: a.j.simonse@destadserven.nl
internet: www.destadserven.nl

